

De aktive eierfondenes rolle i samfunnet

Aktive eierfond er fortsatt ukjent for mange, men stadig flere får kjennskap til fondene, enten som investorer eller som ansatte i bedrifter der fondene kommer inn på eiersiden. Gjennom å belyse fondenes bidrag til verdiskaping og sysselsetting i Norge, ønsker vi å bevisstgjøre flere om de aktive eierfondenes viktige rolle i samfunnet.

57 000 sysselsatte

Gjennom nåværende og tidligere aktivt eierskap i 660 norske bedrifter har fondene bidratt til 57 000 arbeidsplasser. Dette tilsvarer 2,3 prosent av alle sysselsatte i Norge, og 3,7 prosent av alle i det markedsrettede næringslivet. Som figur 1.1 viser finner man flest arbeidsplasser i oppkjøpssegmentet hvor det er hele 41 000 sysselsatte. Ikke uventet er det færrest i såkornfasen med 1 572. Dette er naturlig ettersom oppkjøpssegmentet retter seg mot godt etablerte bedrifter, mens man i såkornfasen finner svært unge og små teknologiintensive bedrifter.

40 prosent vekst i antall sysselsatte siden 2006

Sammenlignet med 2006, har antall arbeidsplasser i de aktive eierfondenes porteføljebedrifter økt med nærmere 40 prosent. Økte sysselsettingstall skyldes delvis at bransjen har vokst i størrelse gjennom investeringer i flere selskap, men sysselsettingsveksten skjer i betydelig grad også internt i bedriften selv. Effektstudien, som ble gjennomført i 2007, viser nettopp at aktive eierfonds tilstedeværelse har en svært positiv effekt på bedriftens sysselsettingsvekst. Som vist i figur 1.2 er denne effekten sterkest på lang sikt.

Verdier skapt for 46 milliarder kroner

I 2007 skapte bedriftene med aktive eiere verdier for 46 milliarder kroner.¹ Dette utgjorde til sammen 2 prosent av Norges bruttonasjonalprodukt, og 3,3 prosent av verdiskapingen blant alle norske markedsrettede bedrifter. I figur 1.3 ser vi at verdiskapingen øker med bedriftens modenhetsfase.²

En bransje i vekst med økende verdiskaping over tid

Figur 1.4 viser hvordan omsetningen blant porteføljebedriften har vokst over 8-årsperioden 1999–2007. Dette er en god illustrasjon på at den norske bransjen for aktive eierfond har hatt en rivende utvikling i samme periode. Samme figur viser at verdiskapingen har hatt en enda sterkere vekst i samme periode. Dette skyldes delvis et økende fokus på de mer modne bedriftene, men er likevel et vitnesbyrd om en bransje med et økende bidrag til samfunnets verdiskaping.

Aktivt eierskap over hele landet

Norgeskartet i figur 1.5 viser hvordan de aktive eierfondenes porteføljebedrifter fordeler seg på ulike regioner. Figuren viser at de største regionene med hensyn til verdiskaping blant bedriftene er Østlandet, Oslo og Vestlandet. Sammenligner man fordelingen av verdiskaping med økonomien for øvrig, er østlandsområdet og Nord Norge overrepresentert. Porteføljebedriftene i disse regionene står for en dobbelt så stor andel av verdiskapingen, sammenlignet med regionenes andel av økonomien ellers. Fordelingen av sysselsatte i ulike regioner er svært lik fordelingen av befolkningen forøvrig.

¹ Verdiskaping måles som lønnskostnader pluss driftsresultat. Det er dette målet som er sammenlignbart med grunnlaget for BNP. Verdiskapingsmålet angir med andre ord hvor store merverdier som tilføres alle selskapets interessenter: De ansatte, eierne, kreditorer, samt staten gjennom skatter. ² Faseinndelingen har gjennomgått en revisjon siden undersøkelsen i 2007 med følge at bedriftene i ekspansjons og internasjonalfaser har samlet større verdiskaping enn bedriftene i oppstartsfaser.

Figure 19: Antall ansatte i porteføljebedrifter fordelt på fase (2007)

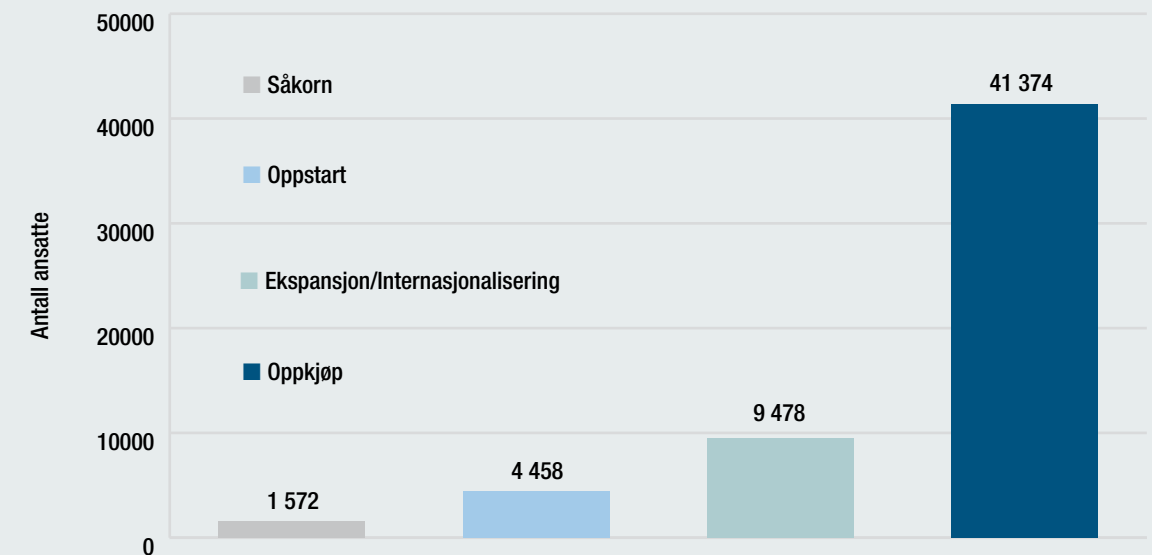

Figure 20: Sysselsettingseffekt av aktive eierfond som eiere sammenlignet med økonomien forøvrig

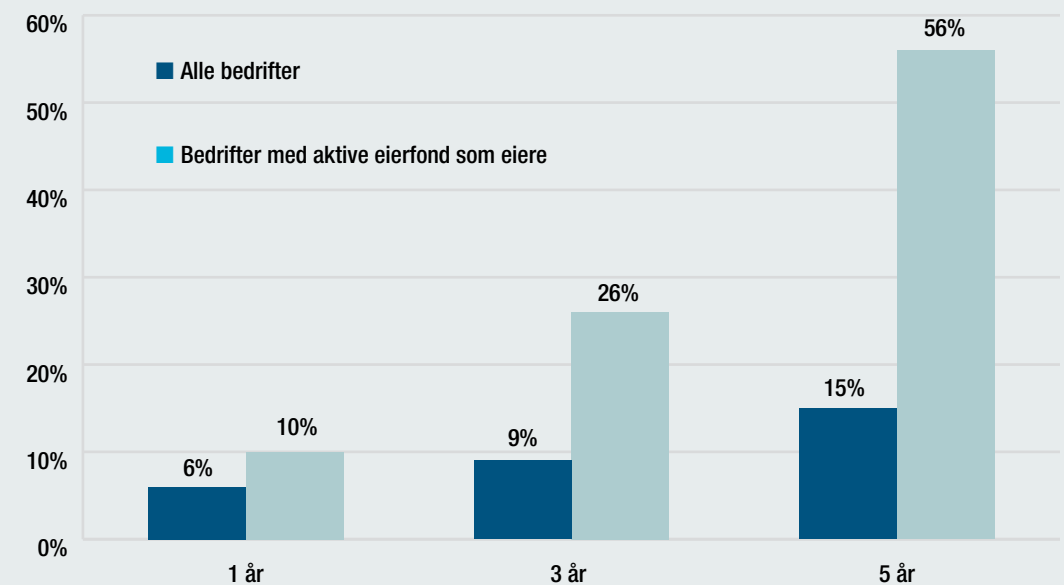
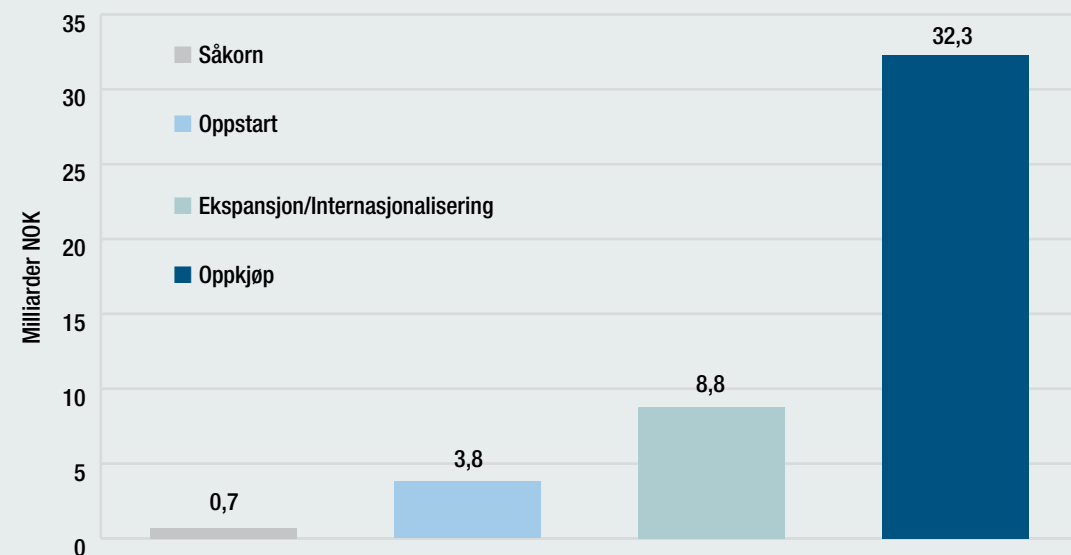
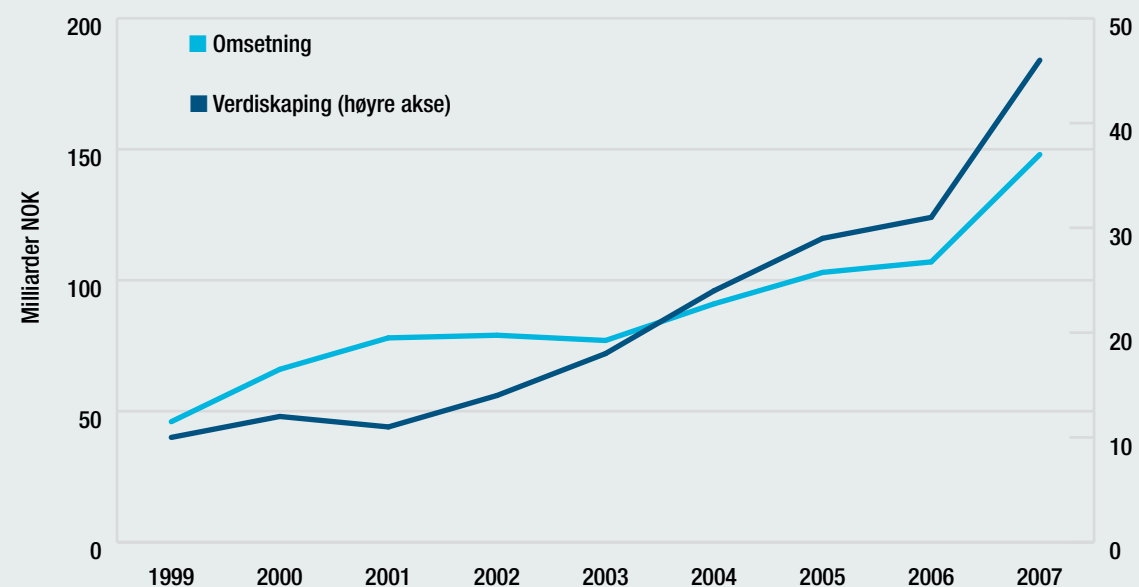

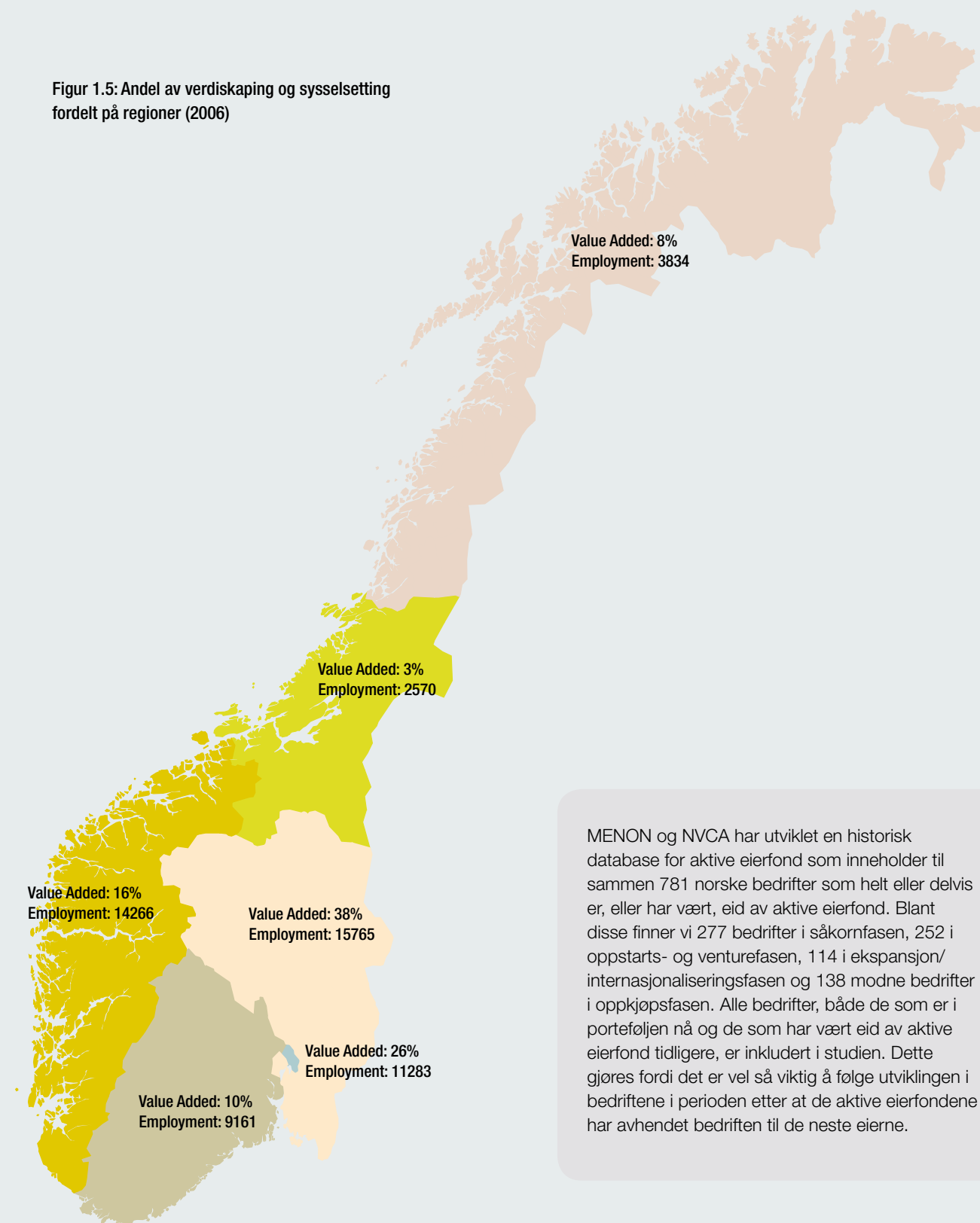
Figure 21: Verdiskaping i porteføljebedrifter fordelt på fase (2007)

Figur 22: Omsetning og verdiskaping i bedrifter med private equity eiere (milliarder NOK)

Figur 1.5: Andel av verdiskaping og sysselsetting fordelt på regioner (2006)

MENON og NVCA har utviklet en historisk database for aktive eierfond som inneholder til sammen 781 norske bedrifter som helt eller delvis er, eller har vært, eid av aktive eierfond. Blant disse finner vi 277 bedrifter i såkornfasen, 252 i oppstarts- og venturefasen, 114 i ekspansjon/internasjonaliseringsfasen og 138 modne bedrifter i oppkjøpsfasen. Alle bedrifter, både de som er i porteføljen nå og de som har vært eid av aktive eierfond tidligere, er inkludert i studien. Dette gjøres fordi det er vel så viktig å følge utviklingen i bedriftene i perioden etter at de aktive eierfondene har avhendet bedriften til de neste eierne.